

tillönskar läsekretsen en riktigt

God Jul

och ett

Gott Nytt År

CVA kännning

(Forts. från nr 1/1951).

3. CVX.

Redan före tidigare nämnd skrivelse till Kungl. Maj:t hade chefen för flygvapnet beordrat undersökning för utrörande av lämplig förläggningssort för en ny central flygverkstad. Den 9 maj 1941 erhöll flygingenjör O. Thunell order av chefen för flygförvaltningens materialavdelning, dåvarande översten Nils Söderberg, att "fundera" på saken (fig. 3). Verkstaden skulle vara insprängd. Senare tillsattes en kommitté, i vilken bl. a. ingick nämnde Thunell samt kapten Lindham från flygförvaltningens byggnadsavdelning. Efter rekognosceringar och undersökningar, omfattande en stor del av landet, avgav kommittén den 31 oktober 1941 ett förslag, som utmynnade i att fyra platser visat sig äga goda möjligheter och som därför syntes böra ifrågakomma för detaljundersökningar, nämligen Arboga (Säterbo), Eskilstuna, Köping och Örebro. Av dessa ansågs Arboga (Säterbo) ur flera synpunkter överlägset, särskilt med avseende på för insprängningar lämpligt berg och tillgång till för anläggning av flygfält lämplig mark. Förslaget delgavs "1941 års försvarsutredning", som i sitt "betänkande med förslag till plan för organisationsarbetet inom försvarsväsendet" avgivet den 12 januari 1942 anförde:

"Den utökning av flygvapnets organisation, som föreliggande förslag syftar till, nödvändiggör att flygvapnets centrala verkstadsorganisation förstärkes i proportion därtill. Då en sådan förstärkning icke kan vinnas enbart genom att utöka de redan befintliga verkstädernas kapacitet — detta komme bland annat att medföra en alltför stor anhopning av byggnader på samma plats — anser utredningen det vara oundgängligen nödvändigt att upprätta ytterligare en central flygverkstad.

Utredningen är icke i tillfälle att framlägga ett definitivt förslag i fråga om förläggningsplats för den nya verkstaden. Inverkande härpå bliva bland annat vissa strategiska, industriella, ekonomiska och kommunikationstekniska synpunkter, vilka måste göras till föremål för ytterligare överväganden. Undersökningar i frågan pågå inom flygvapnet och såsom alternativa platser hava nämnts Örebro, Eskilstuna, Arboga och Köping."

I sitt yttrande över betänkandet anförde chefen för flygvapnet och flygförvaltningen:

"Undersökningar angående den lämpligaste förläggningsplatsen för den nya centrala flygverkstaden pågå fortfarande och beräknas kunna avslutas inom den närmaste tiden. Förslag till förläggningssort för verkstaden kommer att ingivas till Kungl. Maj:t."

Under de pågående undersökningarna hade kontakt tagits med myndigheterna i bl a de fyra nämnda städerna. Resp städer utsågo representanter för

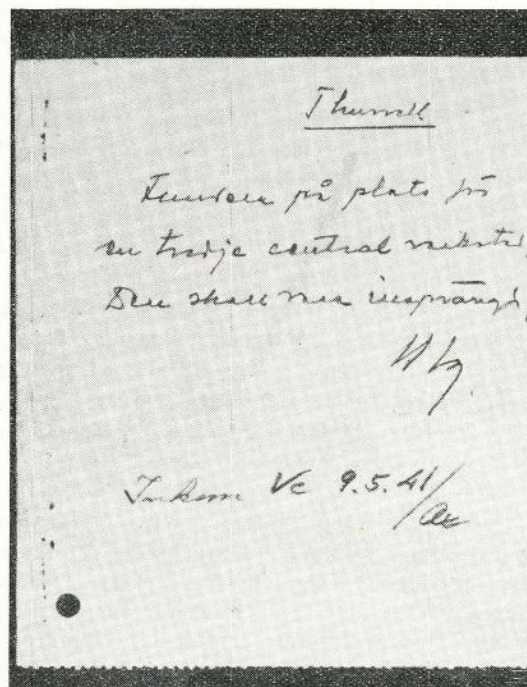

Fig. 3. Äldsta dokumentet rörande CVX.

förhandlingar. Arbogas representanter voro stadsfullmäktiges ordförande disponent Anders Göransson, drätselkammarens ordförande riksdagsman Ivar Andersson, kommunalborgmästare Daniel Ekelund o. stadsingenjör Eric Narsjö. Efter ingående informationer anmodades respektive städer att senast den 23 febr. 1942 till flygförvaltningen inkomma med skriftlig utredning rörande frågor, sammanhängande med en eventuell förläggning. Därvid skulle industriella, ekonomiska, sociala, trafiktekniska m fl synpunkter klarläggas. Även skulle städerna meddela de förmåner rörande överlåtande av mark, leveranser av elektrisk energi, vatten m m, som de voro beredda att erbjuda flygförvaltningen. Från Arboga, som visade ett synnerligen stort intresse, inkom den 18 februari en PM med detaljerade uppgifter. Motsvarande PM från Köping är daterad den 20 februari och från Örebro och Eskilstuna den 23 februari 1942. Givetvis kan en stark konkurrens mellan de ifrågavarande städerna utläsas i deras utredningar och förslag.

Av flygförvaltningen verkställdes en omfattande undersökning rörande de särskilda fördelar och nackdelar, som de olika orterna erbjödo. Ingående ekonomiska kalkyler uppgjordes. Mark- och bergundersökningar fortsatte. Experter anlätades; bl a t f ombudsmanen Carl Båth och bergsingenjören O. Eklund.

Den 27 mars 1942 ingav Kungl. Maj:t proposition (nr 210) till riksdagen angående den fortsatta ut-

Bergtrollet

PERSONALTIDNING FÖR CVA OCH CFA

Redaktion: Arne Boström och Carl-Hugo Dahlström

byggnaden och organisationen av landets försvarskrafter. I denna anförde dåvarande chefen för försvarsdepartementet, statsrådet Sköld:

"De två nu befintliga centrala flygverkstäderna torde icke äga tillräcklig kapacitet för det utökade flygvapnet, som jag i det föregående föreslagit. Då erforderlig förstärkning av flygvapnets centrala verkstadsorganisation icke synes kunna vinnas enbart genom en utbyggnad av de nuvarande verkstäderna, föreslår jag, att ytterligare en central flygverkstad inrättas. Jag är icke i tillfälle att nu framlägga förslag beträffande den nya verkstadens förlägningsplats. Undersökningar härom pågå inom flygvapet."

I maj 1942 ingav chefen för flygvapnet och flygförvaltningen en skrivelse till Kungl. Maj:t med förslag, att den nya centrala flygverkstaden skulle förläggas till Arboga. Samtidigt föreslogs att ett med Arboga stad preliminärt träffat avtal, daterat den 25 april 1942, skulle godkännas. Avtalet var avsett att träda i kraft efter godkännande av Kungl. Maj:t och av stadsfullmäktige i Arboga. Kungl. Maj:t avlät proposition till riksdagen med förslag att en ny central flygverkstad skulle förläggas till Arboga, och med anledning härav anhöll flygförvaltningen den 2 juni 1942 hos Arboga stads myndigheter, att det nämnda avtalet skulle framläggas för stadsfullmäktige för godkännande. Så skedde den 10 juni 1942.

För Arboga var detta en allvarlig fråga, och om ärendets behandling skrev Arboga Tidning:

"Så kom onsdagen den 10 juni. Stadsfullmäktigeledamöterna voro kallade till extra sammanträde med avtalet med flygförvaltningen som enda ärende. Det låg en underlig stämning över den vackra sessionssalen i rådhuset denna kväll. Allvarliga ansikten mötte en vart man såg och även det vanliga "korridorsnacket" innan ordförandeklubban kallade till samling hade ett stänk av allvar över sig.

Alla visste, att man nu stod i begrepp att fatta ett mycket viktigt beslut, väl det viktigaste, som någonsin stadens fäder tagit ställning till."

Godkännandet blev enhälligt. Efter klubbslaget tog ordföranden Anders Göransson till orda:

"Jag vet inte om någonsin tidigare i denna institution ett klubbslag bekräftat ett viktigare beslut än detta gjorde. Den framlagda utredningen samt diskussionen i de förberedande instanserna och här i dag har sökt att i görigaste mån ge ett begrepp om konsekvenserna av beslutet, men också klart visat omöjligheten av att i dag överblicka alla dess följder. Beslutet är emellertid ett uttryck för vår fasta förvisning om, att fördelarna komma att överstiga nackdelarna. Vi som i dag bära ansvaret för vår stads utveckling har gripit denna möj-

Skapa trivsel

Att Bergtrollet är en bra tidning det har vi märkt på den stora efterfrågan som varje upplaga av tidningen rönt, men trots allt har jag saknat en diskussionsspalt, men tar nu friheten att med några rader beröra det aktuella ämnet: Skapa trivsel!

Kan man tala om verklig trivsel eller arbetsglädje på en stor fabrik eller har detta blivit en tom fras som ingen längre tar notis om. För det första så kan man tala om trivsel och arbetsglädje på en arbetsplats och för det andra så får det inte vara enbart en tom fras utan en levande mening för alla.

När man ser i rullorna för en arbetsplats, så börjar man osökt fundera över vad har varit orsaken till att så många slutat sin anställning. Visst kanske man kan trösta sig med att många kanske tillhörde den där s. k. "Hopp Jerka", men många av dem kanske inte kunde finna någon trivsel. Jag tror fullt och fast att många har inte slutat om vi skött våra åligganden ordentligt d. v. s. verkligen med fullt allvar försökt skapa trivsel omkring oss och jag tror fullt och fast att största orsaken ligger hos dem som bär ansvaret för arbetsplatsen. Men de kanske rycker på axlarna och tycker att vi har inte tid att syssla med små bagateller, vi har så mycket stort som måste gå före, men tar det så mycket tid att kanske säga några vänliga ord eller kanske ett ord av erkännande. Vi måste förstå att när ett stort antal människor dagligen kan man säga riktigt frotteras med varandra i ett många gånger både hårt som psykiskt påfrestande arbete, så är inte trivselfrågan en bagatell utan en sak som angår oss alla från den högste till den lägste. Vi skall inte vara snåla med berömmet och inte heller med gratifikationer, för det sporrar till ytterligare kraftansträngningar vilket medför ökad produktion. Men det är nog många som mera gillar den radikala metoden i form av tidsstudier m. m., för att därigenom skapa fram den s. k. ökade produktion och helt skjuter trivselproblemet åt sidan, men som en känd vetenskapsman en gång framhöll: Att den företags- eller arbetsledare som stöter trivselfrågan ifrån sej tar i alla avseenden ett stort ansvar på sej.

Människan är inte bara ett nummer i rullorna utan ett dyrbart instrument som med största omsorg måste vårdas, sköter vi inte denna vården så blir det stora avskrivningar vid bokslutet i form av en nedbruten och nervös människa.

Vi kanske möts, men inte som motståndare utan som medarbetare i trivselfrågan.

T. K.

lighet till framåtskridande och vi ha gjort det i fast övertygelse om, att vi handla till gagn för tider som komma. Må den framtida utvecklingen ge oss rätt."

Den 20 juni 1942 gav riksdagens båda kamrar utan debatter sitt bifall till den nya centrala flygverkstadens förläggning till Arboga. CVX blev därigenom CVA.

(Forts. i nästa nr).

Lönsparande fin uppfinning Atomsprängning för över 3000 år sedan

Du som är under 25 år och tänker på att det kommer en dag i morgon också, läs detta!

"Har ni hört om den där killen i Guldkroken som vann 5,000:— kr."? — "Jaså, den där spargris-makaren, ja det var ganska kul. Fru Fortuna eller vad hon heter tycks ha näsa för penningplaceringar. Men det måste väl ha varit något annat, som spelade en roll i det här fallet". — "Javisst, killen var lönsparare." — "Lönsparare, men ni sa ju att han vann, då måste det väl ha varit ett lotteri."

Det var Svenne och John, som förde ordet i sällskapet, de övriga, tre ynglingar i 20-årsåldern, lyssnade litet överlägset men inte ointresserat. De hade sjunkit ner vid ett bord i företagets lunchrum, åt och drack, rökte och pratade. Jag bänkade mig hos dem.

"Javisst var det ett lotteri", fortsatte Svenne, "alla tiders lotteri. Men man måste vara lönsparare för att få vara med i dragningen." — "Lönsparare, vilket påhitt, vad är det förresten", frågar jag, för jag kunde nämligen inte låta bli att lägga mig i samtalet.

"Har ni inte hört talas om det? Det trodde jag att alla ni under 25 år visste åtminstone något om. Det är en sparform, som jag tror på, kanske mest därför att det är så lätt att spara. Man behöver inte brottas med sin karaktär. Det vet ni väl lika bra som jag hur svårt det är att komma sig för. Man tycker man inte har råd den månaden och inte nästa heller och så går det som det går. Man kanske i bästa fall sätter igång, men någon riktig fart på spelet vill det inte bli. Men det här, förstår ni, det är något helt annat. Och så bekvämt som det är. När man får sin avlöning, så är "det hela" över. Inget extra jobb att gå till posten. Man har ju litet ont om tid ibland, så det kunde hända att det inte blev av. Nej, det här är nog sättet och har man en gång börjat, så går det av bara farten. Man behöver bara ha karaktär en gång, så att säga."

"Men hur blir man lönsparare", frågar John.

"Det är hur enkelt som helst. Man träffar avtal med sin arbetsgivare om avdrag på lönen med 10 % eller mera om man så vill. Pengarna sätts in på banken och får inte tas ut förrän man fyller 25 år för så vitt man inte gifter sig tidigare eller har en dyrbar yrkesutbildning att betala. Man kan inte komma åt pengarna till onödiga utgifter, och det är det som är det fina, tycker jag. Dessutom har det många andra fördelar. Man får en bra ränta på sina pengar och man får vara med i ett stort lotteri varje år, alldeles gratis. Ja, jag tycker det är alla tiders uppfinning och den som inte förstår det, ja han kan gärna stå där."

Dom flesta ungdomar gifter sig väl i 25-årsåldern och då behövs minsann pengarna. Det kostar pengar att sätta bo, det har nog dom stackare fått erfara, som gjort det på avbetalning. Det är en sak som ni ska akta er för, grabbar! Jag förstår så väl att ni tycker, att jag låter överlägsen och gammalmansklok. Men jag vet vad jag talar om. Brorsan och hans äkta hälft bråkar alla tider på dygnet om sin dåliga ekonomi. Om dom betedde sej som vettiga människor

En artikel i Teknikens värld nr 11 för år 1951 hävdar att sprängmedel voro uppfunna redan på Mose tid som stöd härför anföres 4 Mos. 16: 35 m fl ställen vilka förmodas vara 1 Kon. 18: 38 samt 2 Kon. 1 kap.

Låt oss granska problemet närmare för att se om vi kunna giva författaren rätt. I en norsk tidskrift publicerades följande utdrag ur ett brev från en engelsk prof. till en norsk vän. Där beskrives hur vissa stenar funna på Karmel hade en blåaktig form av kristaller på ena sidan.

Därefter berättas om hur han år 1945 hade äran att av en officiell representant för Förenta Staternas armé mottaga en del kristaller hämtade från den mexikanska öknerna efter explosionsproven med atombomben. Det slog honom genast att dessa kristaller hade en viss likhet med kristallerna funna på Karmel. En företagen analys bekräftade att kristallerna från båda ställena fullständigt och i varje avseende överensstämde med varandra. Alltså måste dessa kristaller ha bildats genom utvecklingen av den enorma hetta som hör ihop med atomexplosion och som är mäktig smälta sten, sand och grus itll en flytande massa och så taga dessa kristaller form.

Processen måminner om den som äger rum vid glasfabrikation. När vi nu åter granska citerade bibeltexter skola vi finna att händelseförloppet i varje särskilt fall är övernaturligt men kan inrangeras i den lagbundna ordning som Skaparen och uppehållaren har till sitt förfogande.

Något stöd för att sprängmedel voro uppfunna och användes av människorna vid nämnda historiska händelser finnas sålunda ej varför alla sådana uppgifter måste anses orimliga.

T. E.

och resonerade om saken. Men han gormar och hon tjuter och det blir aldrig någon rätsida på det. Så tänker inte jag ha det, det är då ett som är säkert."

"Du pratar som om Du vore ombud", sa John.

"Det är jag inte, men däremot är jag lönsparare, så det är min erfarenhet som talar. Och det ska jag säga er grabbar, bli lönsparare, ni ångrar er inte. Förresten har jag en broschyr från postsparbanken där hemma, som jag ska ta hit, om det är någon som är intresserad."

"Ja, det låter faktiskt inte så dumt. I synnerhet det där om engångskaraktären. Man är ju precis inte född sparare, men kunde man komma igång på ett kul sätt, så nog skulle väl lönen räcka till för ett litet avdrag. Man bor ju hemma och betalar inte så mycket, så det är kanske bäst att passa på nu", fortsatte John. "Förresten tycker jag att det är någonting för oss allihop. Ta med Dej den där broschyren i morron och fortsätt Din föreläsning, den var nog inte så tokig fast jag tyckte Du verkade strong, när Du ramlade in i vårt "ekonomiska samtal."

I anslutning till ovanstående kan nämnas att vid CVA och CFA finnes f. n. 31 st. lönsparare! Ungdomar, tag del av den broschyr Ni erhåller i avlöningskuvertet och tänk på att "den råd lyder är vis!"

Fototävling

Bergtrollet har härmed äran och nöjet att inbjuda till tidningens hittills största FOTOTÄVLING och det är red:s förhoppning att intresset för denna tävling skall bli synnerligen stort och genom vänligt tillmötesgående från Källarmästare Wallin har penningpriser kunnat ställas till pristagarnas disposition.

Vidare kommer att av sociala medel bilder att inköpas (om överenskommelse kan träffas med utställaren) för att pryda mässlokalerna. Tävlingen är öppen för alla CVA och CFA anställda och reglerna har formulerats sålunda:

- Motiv: Valfritt.
- Bildformat: Minimum 13×18 cm.
Maximum 18×24 cm.
- Montering: Varje bild skall vara uppklistrad å vit kartong vars ytterformat skall vara ung. 31×50 cm.
- Märkning: Varje bild skall vara försedd med motto vars text skall placeras under fotografiet till vänster å fotokartongen. I övrigt skall *icke* insändarens namn eller dyl vara angivet å bilden.
Å särskilt papper skall insändarens namn och adress angivas vilket skall åtfölja varje insänt tävlingsbidrag.
Sänd bilderna till "Bergtrollet" CVA.
- Priser: 1:a pris 15 kronor.
2:a pris 10 kronor.
3:e pris Helårsprenumeration å Bergtrollet.
4:e pris Hedersomnämmande.
5:e pris Omnämmande.

Bilderna komma att utställas å mässen där publiken på speciella listor får föreslå de olika pristagarna.

Sista inlämningsdagen är torsdagen den 31 januari 1952.

Presentation.

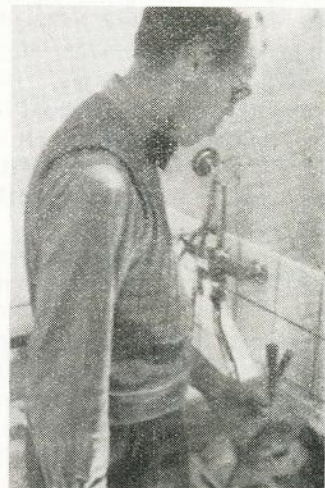
- Goddag, Axel Olsson-Hjort av Ornäs.
- Godmiddag, Karl Jönsson gjord av Jöns Karlsson.

Fotografering en hobby eller dille?

Ett apropå till fototävlingen

Nu för tiden ser vi ofta våra medmänniskor ila omkring med en kamera i näven eller i s k beredskapsväska på magen. Man vill samla minnen från söndagspromenaderna med frugan och de förhoppningsfulla telningarna, eller också är det den sista stora flammen som den unge mannen vill imponera på. Det ser så fint ut med en kamera, särskilt om den har en massa inställningar att greja med och skruva på. "Tänk vad Du i alla fall är duktig", säger Hon, som kanske bara har en lådkamera hemma. Att man även med en sän kan få fina bilder glömmar hon kanske bort. Sen ha vi en annan grupp individer, dom där riktiga fotoamatörerna som slänger sej med fackuttryck som bländare, exponeringstid, skärpa o. dyl. Dom söker motiv och en sådan kurre kan man ibland finna i de mest befängda situationer. Ibland viker dom sej nästan dubbla för att få s k grodperspektiv, emellanåt uppfugna i träd för att få 'flygfoto'; att det nästan kan vara förenat med livsfara, att komma upp i det där trädet eller att balansera på det murkna planket bekommer honom eller henne inte ett dugg, för att inte tala om huru odräglig han är för sin omgivning av normala människor. Själv är jag nog någonting mitt emellan, men när "Fotodjävulen" kommer över mej brukar jag göra som dr Jekyll vid fullmåne, isolera mej från vanliga människor. Det behöver ju inte tas så där bokstavligt, ty jag menar bara därmed att jag ger mej ut ensam eller med andra likasinnade så att ingen behöver bli lidande. Det har i alla fall hänt att förbipasserande personer ha ägnat mej en medlidsam blick.

En gång, det var en stilla afton i början av april vid 9-tiden på kvällen lyckades jag i alla fall reta en bilförare. Jag hade ställt upp mitt stativ och kamera nära en parkeringsplats. Efter mycket hissande upp och ned på stativet samt vickande på kulleden hade jag funnit motivet med Stort M. I den knalliga belysningen måste jag exponera närmare

Författaren i "mörk-rummet"

Arboga-motiv. 1/50 sek. Bl. 8.
Rödfilter 3 ×. Maj månad 1951.

en minut. Under mina förberedelser hade även en bilist gjort sej redo för avfärd. Naturligtvis måste denna ofina person framföra sitt åkdon över den plats där jag stod. Själv hade jag svävat i lycklig okunnighet om allt som rörde sej omkring mej, såsom hänfulla gatpojkar samt andra skumma figurer. Bilisten lyckades emellertid att delvis få mej åter till s k sunda vätskor genom en ilsken signal. Men från min sida inskränkte sig intresset för honom till ett saktmodigt "Lugn bara gosse, om 43 ½ sek stänger jag slutaren, men till dess rör jag mej inte ur fläcken", och därvid blev det. Tyvärr "satte han sej på signalhornet". Detta är ju bara en liten sida av foto-graferingsdillet. När rullen väl är knäppt framkallas den och kopior i alla upptänkliga och konstnärliga format göras. Då brukar kanske toalett- och badrummet eller köket mörkläggas en hel kväll, och ve den stackare i familjekretsen som i sin nöd råkar öppna toaletttrumsdörren utan tillstånd från den ivriga "konstnären". "Nu blev den här bilden belyst däruti från hallen och inte nog med det, dom här papperen som inte låg i sina förpackningar är kass också. Om jag inte tiggat mej till dom på mina bara knän från Fotohörnan nere på Kungsgatan, dom hade bara några kvar av den här sorten, skulle jag inte säga nåt, och så skulle jag ha det till just den här bilden jag tog på Petterbloms katt, när den gäspade så behagfullt. Du förstår, just det här papperet och inget, *inget annat* kan ge rättvisa åt alla dom fina valörerna i det negativet."

Ja, även detta är en prøvosten för mången hustru eller familjemedlem, men vetskapen om att i alla fall en bild av 787 blir bra enligt denne amatörfotograf får vara dem ett stöd och en hjälp att ha överscende med alla hans nycker, ty bland jordens lyckligaste är han förvisso när hans blick får glida över just denna bild. Dessutom finns det säkerligen även andra bilder som kan bli godkända, åtminstone nöjaktigt och dom ska heller inte föraktas.

Detta blev nog lite svartmålning, men sanningen är nog inte så långt borta emellanåt.

I sommar ha vi ju kunnat glädja oss åt att få lägga en eller annan färggrulle i kameran. Det blir ju lite

dyrare förstås, men samtidigt är nog merkostnaden kompenserad när man hämtat rullen och efter ett par kvällars plitande monterat sina bilder och kan börja sätta igång visningen med sin projektionsapparat och all färgglädjen strålar framme på duken. Sen medför färgfotograferandet även det goda för övriga familjemedlemmar, att den ännu så länge inte medför blockering av badrummet, eftersom erforderliga recept ännu inte är så väl kända av fotoamatörer i allmänhet, och att mörkrumsarbete (läs badrumsarbete) ej behöver befaras de närmaste åren. Men vänta bara då den i färg kopierbara negativfärgfilmen kommit fram mera allmänt. Oberoende av vilken grupp vi tillhör kan vi väl vara överens om, att när bilderna en gång blivit färdiga och insatta i album eller färdiga för visning i vår projektionsapparat är de en stor källa till glädje. Kameran ger oss möjlighet att åter och åter uppleva en härlig semester, medryckande ögonblick från en tävling eller upplevelser som vi gärna vilja minnas och har för den skull blivit var mans egendom och lika nödvändig för var och en av oss antingen det är en Leica eller en "låda".

Ljudlöst.

I Arboga där det är praktiskt taget omöjligt att få tag på en våning, lyckades en ung man en vacker dag få korn på en lya. Han tiggde och bad värden att han skulle bli den lycklige.

- Har ni några barn, sade den stränge värden.
- Nej, svarade den blivande hyresgästen.
- Hundar?
- Nej.
- Inga andra husdjur? Katt? Kanariefåglar? Papegoja?
- Nej, sade mannen olyckligt, men jag har en reservoirpenna som skrapar litet....

Folkhälsan besökte Nuppe.

- Det va väldigt va dålig omsättning de va här.
- Nä de tycker ja' inte ä' så farligt. Sen jag kom hit blev det fart på affärerna.

En stormfågel lyfter vingarna

En våg av Genuabuktens hetta hade brutit igenom Bernalpernas höga spärrar och lagt sig till ro i kvävande het vila över Zürich. Det var blickstill och solstrålarna låg inbäddade i den fuktiga drivhushärmen. Inne på Hotel de Park var det som i en finsk bastu. Jag stod inte ut. Flanerade bort över den ålderdomliga Münster Brücke och drog iväg till Altstadtens trånga, backiga gränder med sina djupa skuggor. Utmed Niederhof Strasse frestade en bierstuga med kalla drycker. Slank in i förbifarten, förstås.

Och här kom en påminnelse!

På ena väggen stod namnet Axelrod Yoghurt. Med imperativet "Drick!" framför. Den kände revolutionären hade ju under sin landsflykt bott i Zürich. Samt infört den bulgariska kärnmjölken i stadsbornas dryckesvanor. Detta för övrigt så till den grad, att drycken ifråga kom att få hans namn inte bara bland schweizarna utan över halva världen. Så nog efterlämnade han ett bra arv i Zwinglis och Gottfried Kellers gamla stad. I motsats till Lenin, som från sin vistelse i staden endast kvarlämnat en sliten kostym av manchestersammet, en dålig rakkniv och trasigt theglas.

Just han: den ryske folkskoleinspektörsonen Illiad Vladimir Uljanov med pseudonymen Lenin. Jag kom ihåg det just när Yoghurts namn träffade näthinnan. Det kunde passa denna heta dag att dyka ännu djupare in bland Altstadtens skuggor och leta rätt på var han levat och bott. Tänkt och gjort. Några minuter efteråt strök jag förbi Gross Münsterkyrkan med sina tornkrön mest likt ett par turkiska mössor och sin klumpiga förgyllning av Karl den store, instoppad i en nisch i väggen. Såg i förbifarten en skymt av Huldreich Zwinglis staty, där den står fastgjuten några stenkast från kyrkan intill Limmats gulgröna vatten. Michel Angelo, som en gång skapade det konstverket, satte en bibel i reformatorns högra hand och en värja i vänstra. Visst och sant — han brukade båda med kraft och skicklighet. Samt skaffade sig med tiden bättre rykte än han hade nyårsdagen 1519, då han höll sin inträdespredikan i bemälda tempel efter några snedsprång av arten "kvinnor, vin och sång" under den nyss avslutade kyrkoherdebefattningen borta i Glarus. Men nu var det inte honom jag skulle uppliva minnet av. Framför ett medeltidshus med burspråk och grönmålade fönsterluckor satt halvvägs ut i den smala gatan ett par gamla människor. Han läste sin Nue Züricher Zeitung och hon tycktes vara försjunken i betraktande av Glaneralpernas snötoppar, där de bländande vita lyste fram genom soldiset i sydost.

Om de visste var Lenin hade bott? Jo — Spiegelgasse 14, strax intill.

Några minuter efter var jag där. En smal, krokig gränd. Tegelhustygger. Småborgarstämming precis som överallt i Altstadt. Mitt emot nummer fjorton världshuset Spigelhof, där borgarna tömde sina öl-sejdlar och vinflaskor. Hit kom den lille ryssen med det mongoliska utseendet någon gång 1916. Hustrun var med honom, en tystlåten, skygg, alltid svartklädd lärarinna, som ända sedan de vigts under hans

sibiriska förvisning kring 1895, följt honom i nästan ständig landsflykt. På nedre botten i Spiegelgasse 14 ligger Restaurant zum Jakobsbrunnen. Den fick aldrig se Lenin som gäst. Han var livet igenom puritan i levnadsvanor. Drack aldrig starkare drycker än mjölk och the och levde mestadels på havregrot, ofta vidbränd, som han talade om för värdfolket, eftersom hans fru dels inte var någon Kajsa Varg och dels måste sköta hela hans illegala korrespondens med följd att grötkastrullen kunde glömmas kvar lite för länge på spisen. Våningarna ovanför restaurangen består av lägenheter. I en av dem bodde Lenins. Nå, lägenhet kunde det väl knappast kallas. De hyrde ett rum plus del i kök av den socialdemokratiska skomakaren Kammerer. Hyran var 24 francs i månaden. Lenin hade alltid ont om pengar men hyresbeloppet betalade han alltid på dagen. Hans underhåll kom från socialdemokratiska partikassor i Europa och partiet i Schweiz hade till och med skriftligen måst förbinda sig för både hans uppehåll och försörjning. Garantin finns kvar än i Zürich's arkiv och är undertecknat av den socialdemokratiska partisekreteraren Fritz Platten.

Skomakarfrun och Lenins hustru blev goda vänner. Varken hon eller maken talade politik. Men i samspråk kring köksspisnen kom ibland några glimtar. Som när fru Lenin berättade hur under hennes fängelsetid hemma i Ryssland en kvinnlig cellkamrat begick självmord genom att tända på cellen och höll på bränna alla inne. Eller när fru Kammerer beskäftigt avrådde henne följa med hem till revolutionen med den motiveringen att "i Ryssland är allting upp- och nedvänt", ryskan stillsamt genmälde:

— Ni är schweizare och vi ryssar, ni förstår inte det här. Här står jag och lagar mat. Men därborta väntar mitt arbete!

Att de två kvinnorna fann varandra bevisas bäst därav att fru Lenin en gång när hon kom hem, helt spontant kvinnligt föll den andra om halsen och utbrast:

— Vad jag är glad att vara tillbaka, det känns som att åter vara hemma hos mor!

Mellan Lenin själv och skomakaren utvecklades aldrig motsvarande umgänge. De kunde skämta om vardagliga ting, mer blev det aldrig. Jo, Lenin köpte sina stövlar av värden. Det var bastanta, spikbeslagna saker. Han kunde nätterna igenom gå fram och tillbaka i rummet de hyrde, tänkande och grubblande. Då drog han alltid i tid av sig de där stövlarna. Samt uppmanade till yttermera visso värdfolket knacka i väggen om han ändå störde.

Så kom våren 1917. Då blev hans nätter än oroligare. Hustrun ursäktade sin man:

— Det är revolution hemma, inne hos oss är också revolution.

Resa eller inte — nej, det var ej den stora frågan. Det var: hur komma hem? Tanken tärde honom dag och natt. En tid planerade han skaffa svenskt pass på ett eller annat sätt och skaffa sig svenskt medborgarskap. Det lyckades ej. Men på hösten samma år ljusnade det. Oberste Heeresleitung i Tyskland

GIVAKT — LEDIGA.

Under "den gamla goda tiden" alltså före sista världskriget då människorna i motsats till nuet såg mera ljust och sorglöst på tillvaron, då frodades också humorn. Vem har inte läst Albert Engströms "historier". Många av dessa äro uppptecknade från verkligheten. Här några axplock av obs! sanna s. k. husarhistorier där kanske inte samtliga har nedskrivits av Engström utan i så fall dessbättre upplevts av under:tecknad:

1.

Studentkompaniet är på väg till gudstjänst iförd modell Å och vita handskar.

Kompaniet som är under befäl av kapten X passerar kasernvakten.

Kapten X kommenderar: I remmen gevärrr.

En tillskyndande furir: Jamen kapten, vi ä ju på väg till kyrkan, vi ha inga gevär.

Kapten X: Javisst, javisst!! — I handen gevärrr.

2.

Samma kompani är ute på nattövning som begränsats till studium av stjärnhimmeln efter en lyckligt

skaffade honom genomresetillstånd! En dag kom han inrusande i skomakarbutiken och utbrast:

— Vi reser i eftermiddag!

Det gick till och med hastigare. Några minuter efteråt kom en hästdroska och hämtade dem. De försvann utan ett ord till förklaring. Via Tyskland och Sverige till revolutionen. Bort till den röda stormen, som sköljde bort statssystem, bort till Kreml med makt över en sjättedel av jordklotet, bort till helgonsarkofagen på Röda Torget i Moskva. Samt bort från de levandes antal för att slippa sin hustrus bittra upplevelser av det nya Rysslands tragikfyllda personkamp. Den hon sammanfattade i orden: "Hade han levat ännu ett tag, hade väl också han suttit i ett stalinskt fängelse."

Jag gick trapporna utför, korsade gränden och tog ett bord på Spiegelhof mitt emot huset nummer fjorton. Därifrån, från den lilla skomagarelägenheten, tog han det ödesavgörande steget in i världshistorien. Om han inte rest? Hur hade världen då sett ut i dag? Inte vet jag. I varje fall är det tankar i fåvitsko. Han kunde inte ha stannat. Aldrig. Inte han. Inga makter skulle kunna ha hindrat honom. Hans signum avslöjas i den historia den amerikanske Basil Matthews — som sannerligen var hans motståndare, om någon — berättar. Lenin satt 1895—96 fängslad i Ryssland. I fängelset gjorde han osynligt bläck av mjölk och citron. Det samlade han upp i små behållare av bröd. Kom någon fångvaktare, åt han upp behållarna. "En dag åt jag upp sex bläck-behållare", berättade han senare leende. Så gjorde han bara nytt bläck och nya behållare. Och skrev på det sättet i hemlighet den betydande boken "Den ryska kapitalismens utvecklingshistoria". Sådana gör det omöjliga. Vrider om historiens tunga dörrar på rostiga gångjärn. De må sedan heta Alexander, Napoleon, Luther, Lincoln. Eller som sagt Lenin. Detta sagt som princip. Utan varken bedömande eller dom åt ena eller andra hållet.

Ew. Sd.

genomgången generalinspektion med mycket beröm. Kapten X har med mycken möda förklarat Karlavagnens läge på himlavalvet. Skall nu förklara polstjärnans läge. Befälsleverna säger sig icke observera stjärnan trots enträget tittande. Kapten X, glad över dagens beröm, säger glatt: Ja pojkar, jag förstår ni blir trötta i nacken — ett steg tillbaka marsch så blir det lite mindre vinkel.

3.

Under en nattövning har ett kompani kommit i kontakt med fienden. Kompaniet blir beskjutet. En kg-skytt ligger i eldställning utan att avge eld. Kapten X är mäktigt irriterad får syn på kg-skytten och väser:

Kg-skytten: Hur många skott har kg-skytten?

Skytten: Ett skott, kapten.

Kapten X: Skjut för f—n en punkteld då.

4.

Måndag kl. 12 på dagen. Kompaniet står uppställt. Kapten X träder fram och överöser med ovet för att permissionsedlar för söndagen utskrivits med blyerts. Efter att en kvarts timme förklarat att sedlarna skall utskrivas med bläck slutar kapten X uppriven: "För det säger jag att nästa gång ni skriver permissionsedlar är ni goda och skriver dem med Blyerts!"

5.

Befälsleven ligger på skjutvallen och gör sig förtrogen med kulsprutan. Den ena salvan efter den andra tar i vallen. Kapten X får syn på eländet kommenderar befälsleven — stå upp — varefter han själv tar hand om kulsprutan och säger:

"Se nu befälsleven. Så här handskas man med en kulspruta".

Första salvan tar i vallen. Kapten X irriterad:

"Det var märkvärdigt", varefter han höjer siktet till 300 m. Fortfarande tar kulkärven i vallen. Siktet höjs till 400 m. o. s. v.

När kapten ligger beredd att höja siktet till 600 m. träder en gammal erfaren sergeant fram och säger med en min av överlägsenhet:

"Kapten — jag ser kärven tar i vallen. Hur skulle det vara om kapten lossade bromsarna och riktade om".

Driftvärnsspalten

Några rader över vad som sig tilldragit haver

Lördagen den 4 aug låg driftvärnet i beredskap. Fientlig lufttrupp hade land-satts i Kungsör och Köping. Den elaka fienden bestod av vältränad trupp ur Kungliga Krigsskolans övningskompani.

Civila bärplockade rapporterade kl 0900 att ett fientligt kompani utlastats ur bussar i trakten av Djupmyra.

Larm gick då på verkstaden, driftvärnsmännen besatte sina ställningar för att kunna ta emot fienden med varma servette. Av övningsledaren fick vi mest beröm endast några små anmärkningar.

Söndagen den 5 aug väntade några trogna och energiska driftvärnare på bron vid elverket för att per buss åka till Björskog och inta utgångsläge för anfall mot Kungsör och Köping. Väntan blev ganska lång, ja så lång att några hann släcka törsten på Rådhusbaren.

Efter en krävande och snabb marsch över Ullvi-gårderna anföll o. tog vi en strategisk viktig punkt för fienden, nämligen vägskelet vid Kungs-Barkarö kyrka. Vår trogne sjukvårdssoldat Hjorth var hela tiden med och skötte om våra små skavsår.

Därefter ingick vi i 1. kompaniet som hade till uppgift att ta bron över Hedströmmen vid Kallstena. Transporten dit gick på lastbil, motorcykel och pansarbil.

Bron blev ett lätt byte. Även några dv-värnare blev ett lätt byte för ett par hemåtvändande flickor från seglarfesten i Kungsör.

När uppgörelsen var klar vid brofästet gick an-fallet vidare mot Östunabron som även intogs efter en hård strid.

Kl 0100 blåstes eld upphör med samling och genomgång vid Forsby gård. Avslutningen på det hela blev ett rejält mål pepparrotskött.

Onsdagen den 29 aug hade de två små men nag-gande goda grupperna på CFA beslutat att inte släp-pa någon in på sin tomt. Grupperna hade forskansat sig i lunchrummet, bergsingången bakom stenar och staketstolpar för att stoppa Arne Patrik Carlsson med ca 20 man på behörigt avstånd från sin arbets-plats. Carlsson och hans bussar lade rök omkring området men de väl valda eldställningar höll den an-stormande på avstånd. Båda parterna jobbade med

största tryck för att vinna sitt mål. Sta-ketet passerades och fienden stormade in på området men utgången är svår att avgöra men den starkaste segrar ju. Stri-den avbröts när handgemäng uppstod.

Söndagen den 28 okt stridsskjutning på Arboga Skyttegilles skjutbana. Öv-ningen var upplagd som försvar och omfattade skjutning med skarp ammu-nition mot rörliga mål. Det lilla antal driftvärnsmän som hade mött till öv-ningen deltog med intresse.

I samband med detta ett utdrag ur driftvärnskontraktet.

Fredstjänstgöring.

3 §.

Under fredstid är driftvärnsman med nedan i denna § angivna undantag skyldig att i *utbildnings-syfte* årligen fullgöra högst 50 och lägst 20 timmars tjänstgöring.

Här angiven tjänstgöring må förläggas till driftvärnsmannens arbetstid endast då särskilda förhål-landen därtill föranleda.

Utöver denna tjänstgöring må driftvärnsman efter eget åtagande och arbetsbefälets medgivande full-göra ytterligare tjänstgöring i utbildningssyfte.

För extra driftvärnsman avses tjänstgöring endast under tid, då han icke tages i anspråk för värn-pliktstjänstgöring.

Det är extra driftvärnsman fullgör värnplikts-tjänstgöring om minst 30 dagars längd är han be-friad från denna driftvärntjänstgöring.

Under hösten har stort intresse visats vid civila tävlingar, goda resultat och många segrar har hem-förts med driftvärnsmän bakom kolven.

Programmet för de kommande vintermånaderna ligger just nu i stöpsleven varför det ej hinner publi-ceras i detta nr.

Jag ber att få tacka Er trogna driftvärnsmän för det gångna året och den tid Ni offrat.

GOD JUL och GOTT NYTT ÅR!

Driftvärnsledaren.

EN ROAD ÖVERSTE.

Dåvarande chefen för K 4 överste Gilbert Hamil-ton var en dag ute på sin sedvanliga morgonritt. Passerande kaserngrinden låg en liten gosse och plockade bland gammal hästspillning.

Översten: Vad gör du min lille gosse?

Gossen: Jag leker regemente!

Översten: Jasså! Vad är de där raderna för nå-gonting?

Gossen: De ä skvadroner, och de där stora längst fram ä ryttmästare!

Översten: Säger du det min gosse. Men om du le-ker regemente, var har du då översten?

Gossen: Ja, översten ja — en sån stor skit finns inte!

P. S. Huruvida historien är ordagrant rätt återgi-ven kan undertecknad ej garantera, men sannings-halten har numera avlidne "tobakskungen" Greve Gilbert Hamilton bedyrat.

C. Eklund.

Fäktning — idrott med traditioner

Internationellt betonade Frankrike och Italien är grenens föregångare

Fäktkonstens historia är nästan lika gammal som människosläktets. Från vildens primitiva fäktning med trädgrenar och klubbor har utvecklingen genom seklerna gått framåt till nutidens eleganta och blyxtsnabba spel på florett, värja och sabel. Bakom detta främskridande ligger såväl teoretikers sökande som rent empiriska erfarenheter. Under olika tidsperioder har olika nationer och fäktskolor haft ledningen inom sporten. Särskilt stor betydelse har de franska och italienska stilarerna haft. Ännu i dag är Frankrike och Italien fäktarnationerna framför andra, men fäktningen är en idrott på frammarsch över hela världen. Sverige hävdar sig väl vid de internationella tävlingarna — speciellt på värja, det vapen, som kanske bäst passar svenskens kynne — och på många platser i landet har man bildat nya klubbar, som vunnit mycket god medlemsanslutning.

Över fäktsporten och dess regler vilar något av den ridderliga anda, som i "De Tre musketörerna" tjuvat så många unga och gamla pojkar. Den kan utövas sommar som vinter och av många på en gång. Redskapen och utrustningen är sådana att riskerna för kroppsskada är minimala. Fäktningen ger snabb uppfattningsförmåga, väl avvägda rörelser och god kondition. Kunskaperna i fäktkonstens teknik och taktik kan ej ersättas med enbart muskelkraft, varför sporten även lämpar sig för kvinnliga utövare. Fäktaren kan hålla på med sin idrott intill ålderdomens sena höst. Ett exempel härpå är Ling "den svenska gymnastikens fader". Han var till yrket fäktmästare och byggde för övrigt sitt system på fäktörelserna. Ytterligare en fördel, som itne är att förakta, är det faktum att fäktsporterna är billiga.

Fäktningen är en mycket internationellt betonad idrott och som ovan nämnts har de franska och italienska skolorna spelat en dominerande roll. Det är därför naturligt att fäkttermerna ofta är av franskt eller italienskt ursprung. Då det även ger en bild av fäktningens förlopp, skall några av de viktigaste uttrycken nedan förklaras.

Förklaringarna inom parentes: *assaut* (fäktmatch), *pist* (fäktbana), *gard* (utgångsställning), *kvart*, *sixt m. fl.* (olika lägen (linjer) för vapnet), *mötande parad* (vapnet föres t. ex. från *sixt* läge till *kvart* så att motståndarens vapen uppfångas och föres åt sidan (*kvartparad*), *konterparad* (med bibehållet vapenläge föres spetsen i en cirkel så att motståndarens stöt uppfångas), *ripost* (motattack efter en *parad*), *passata di sotto* (dykning under motståndarens stöt med samtidig motsträckning, *in quartata* (motståndarens stöt undviks genom att fäktaren kastar sig åt sidan samtidigt som han gör motsträckning i *kvart*), *coup-droit* (enkel, direkt stöt), *dégagement* och *coupé* (enkla stötar med växling av linje), *une-deux* och *une-deux-trois* (sammansatta attacker med finter för att framlocka mötande parader) *trempe* och *doublé* (sammansatta attacker med finter för att framlocka konterparader), *battement* och *prise de fer* (slag mot motståndarens vapen).

Vid tävlingar skyddas fäktarna av fäktskärmar av ståltrådsnät och fäktskärmar av tjock, vit smörtpapir. På den hand, som för vapnet bäres en handske. Under fäktlektonerna är fäktskärmen och till en början även fäktskärmen obehövliga.

Olika vapen.

Floretten är skolvapnet. Den har fyrkantig, mycket smidig klinga och en relativt liten parerplåt. Klingan är i spetsen utformad som en liten platta (ungefär som ett spikhuvud), som lindas med beaktad el. dyl. så att en knapp bildas. Vapnets totala vikt skall understiga 500 gram. Endast stötar räknas och hugg är ej tillåtna. Floretten är ett s. k. konventionellt vapen, varmed avses att reglerna är sådana att en verklig strid med skarpa vapen ej noggrant efterbildas. Huvud, armar och ben räknas sålunda ej som giltig träffyta. En enkel attack (*coup-droit*, *dégagement* eller *coupé*) måste pareras eller fullständigt undvikas, innan man får göra motattack. En *parad* ger rättighet till *ripost*, som har prioritet före motståndarens fortsatta attack om *riposten* utföres på rätt sätt. Florettassauten går om 5 stötar och *maximitiden* är 10 min. För damer gäller dock 4 stötar och 8 min.

Värjan är också ett stötvapen. Dess klinga är trekantig och tyngre och styvare än florettklingan. Parerplåten är större och vanligen decentrerad, d. v. s. klingan sitter inte mitt i plåten. Vapnets totalvikt skall understiga 770 gr. Värjan är ett stridsvapen och reglerna är sådana att en verklig strid i görligaste mån efterbildas. Hela kroppen är träffyta, och om båda fäktarna träffas samtidigt, har ingen prioritet utan båda förlora en stöt. Assauten går om 1 stöt och 5 min. eller 3 stötar och 10 min. Om ställningen blir 1—1 resp. 3—3 får båda fäktarna nederlag. Stötbedömningen sker ofta elektriskt. I värjaspetsarna sitter då små kontakter, som fänder lampor på bedömningsapparaten då en fäktare träffas. Stötar i parerplåten eller pisten registreras däremot ej. En skicklig värjfäktare försöker i regel träffa den underarm eller fot, som ligger närmast hans värjaspets. Eftersom det är små och rörliga mål, gäller det att ha "en säker spets".

Den sabel, som användes av civila fäktare, är den ungerska lätta sabeln. Denna har en profilformad och mycket lätt klinga, som får vara högst 880 mm. lång. Alltför hårda och alltför snärtande klingor är förbjudna. Parerplåten är stor och fortsätter i en bygel, som skyddar knogarna. Vapnets totalvikt skall överstiga 325 gram och understiga 500 gram. På sabel räknas utom stötar även hugg med klingans framsida och den yttersta tredjedelen av dess baksida. Eftersom vapnet är så lätt och klingan ej snärtande, utgör den vanliga fäktskärmen och masken ett fullgott skydd även mot sabelhuggen, men man kan använda ett extra skydd för armbågen. Den giltiga träffytan omfattar alla delar av kroppen ovanför den vinkel, som bildas av låren och bälten, då fäktaren

befinner sig i gardställning. I övrigt gäller samma konventioner som för florettfäktning.

Den fäktning man får se på bio är nästan alltid sabelfäktning. Många skådespelare, särskilt amerikanska filmskådespelare, är goda fäktare. Den sympatiske Cornel Wilde har bl. a. representerat USA vid olympiaden i Berlin 1936. Errol Flynn och Basil Rathbone är två andra herrar, som kan hantera ett fäktvapen.

Om man vill bli en god fäktare, måste man underkasta sig en grundlig träning och skolning innan man börjar tävla. Även den skickligaste fäktare måste också framgent fortsätta att ta fäktlektioner. Det är nämligen mycket svårt att rätta till en ställning eller rörelse, som man vant sig vid att utföra felaktigt. Fäktundervisningen meddelas av fäktmlästare (maitres d'armes), som har långvarig och grundlig utbildning vid fäktskola och i regel är professionella. I Sverige verkar såväl franska och italienska som svenska fäktmlästare. Fäktlektionerna kan till en början ges i avdelning med eleverna på linje, men senare måste individuell undervisning användas. Efter en utbildningstid, vars längd varierar mellan ett par månader och ett par år, börjar man träna fri fäktning jämsides med lektionerna, och när man sedan tror att kunskaperna och konditionen räcker till, kan man lösa sin amatörlicens och ställa upp i en tävling.

Vid tävlingarna ledas assauterna av en jury, som är sammansatt av en "president" och 4 domare. De fäktande saluterar varandra, ev. hedersgäster och presidenten innan de tar på maskerna. Presidenten kommenderar "en garde" och, då de fäktande förklarat sig vara beredda, "allez" eller "börja". Då någon blir träffad avbrytes fäktningen på presidentens kommando "halt", varefter juryn genom omröstning avgör om stöten var giltig. Presidenten beskriver därvid vapenfrasen och frågar domarna om stötarna var giltiga, t. ex. "Battement och dégagement av A., kvartparad och direkt ripost av B. följt av inpressning av A. Tog dégagementet? Nej. Tog riposten: Ja. A. träffad en gång". Den träffade har rättighet att med hög röst meddela att han blivit träffad, dock inte sedan presidenten meddelat domslutet, men domarna har ingen skyldighet att ta hänsyn till ett sådant medgivande.

Vid stort deltagarantal indelas de fäktande i ett antal poulér. Varje fäktare möter i tur och ordning samtliga övriga deltagare i samma poulé. De bästa i varje poulé går vidare till finalen, där varje fäktare på samma sätt går en assaut mot var och en av de övriga finalisterna. Eftersom en fäktare kan få gå ett stort antal assauter vid en och samma tävling, blir dessa ofta synnerligen konditionsprövande. Fäktningen ser lekande lätt ut för den oinvidde, men ställningarna är tröttsamma och vaksamheten får ej slappas. Då man ej själv fäktar sitter man och studerar blivande motståndare för att försöka lista ut deras svagheter och sedan med finter locka fram dessa då man själv möter dem.

Hört vid verktygsförrådet:

Jag ska be att få en drillborr. Men den ska vara i C-dur.

Det bästa av allt

*Av allt det goda som finns på jorden
Vad är det bästa hon bjuder på
Ja bästa gåvan — tro mig på orden
För hollentott och för eskimå
För svensken, turken och moskoviten
Är kaffetären om än så liten.*

*Skolpojkar, ämbetsmän och bevärning
Madamner, fruar och fröknar små
Och gubben tvärvigg och motvals käring
Och Kalle mager och Titta grå
Godtemplarhären och frälsningskåren
Ja alla älska de kaffetären.*

*Om man har kännning av bostadsbristen
Och saknar föda och dito ved
Och stormen tjuver kring förstugkvisten
Som tomma vargar på frusen hed
Till kaffekitteln man tar reträtten
Och hämtar styrka i kaffeskvätten.*

*Om minskad hälsa man tror sig märka
Och om aptiten har blivit klen
Om det i huvudet börjar värka
Och gikten molar i arm och ben
Och man har krångel i hela kroppen
Men finner hälsan i kaffekoppen.*

*Om man är ängslig i själ och sinne
Av kaffetären man mod kan få
Om man är ute, om man är inne
Stor sak blott kaffe det bjudes på
Ja man kan trivas i själva kurran
Blott man får sitta vid kaffehurran.*

*Om uti kärlek man blir besviken
I kaffekoppen man trösten ser
Om man blir naggad utav krediten
Sin harm med kaffe man sköljer ned
Och mister vänner en efter annan
Man dränker sorgen i kaffepannan.*

*Vill man för kommande dagar veta
Vad ljuvt och lett man kan hava kvar
I kaffekoppen man går att leta
Ett tillförlitligt och ärligt svar
Och framtidsödet tack vare slumpen
Står där att läsa i kaffesumpen.*

*Jag står för vad jag sagt och säger
Och tar ej åter ett enda ord
Allt bästa gåvan som jorden äger
För solig söder för snöig nord
För ålderns dagar för ungdomsåren
Det är den signade kaffetären.*

TANKAR KRING ETT POSITIV

En stenhjätte vaknar och gäspar, folk strömmar in i gapet, sugna av hans inandning. Klockan 7 stänger han käften och sväljer.

Jättens inre är en verkstad, precis som människans inre, fast i större skala. Här repareras positiv, stora som orgelverk. Med jämna intervaller kittlar man jätten i strupen, och vips — hostar han ut ett positiv för provspelning. Dess toner stiger högre än fåglarna och höras vida omkring.

Inne i verkstaden ligger just ett positiv sönderplockat med delarna sorterade. Nu ska' dom mätas och synas och reparationsåtgärder beslutas, sedan sprids delarna ut till olika avdelningar, olika händer. På bestämd tid sammanstrålar dom alla till den punkt, där hopsättningen ska' till. Allt ska' klaffa, det är så tänkt.

Det här ska' bli ett riktigt mästerpositiv. Man har konstruerat ett universalverktyg, kallat arbetsrutin, som ska' medfölja varje positiv, varje del på dess vandring genom verkstaden fram till fulltonig musik. Ja, d v s verktyget var egentligen inte nytt, det var bara en ny kombination av de gamla verktygen, öga, tänder och tanke, där tankar skulle vara avgörande och allestädes närvarande. Ingenting fick göras i ren tanklöshet. Verktyget var uttänkt av en okänd fantast på verkstaden, men formeln lät bestickande, varför den accepterades.

Så var det då mönsterpositivet. Mättoningar tas fram. En klocka ställs i mått. Är det rätt, tänker man — jodå! Någon mäter, visarn orkar inte fram till noll, då är det plus, går den förbi nollan är det minus — inte tjuvhålla klockan, den ska' styra sej själv! — Tanken ska' vara med hela tiden, det är den, som kontrollerar. Ögat bara konstaterar, handen bara verkställer. En detalj har fått en skråma, då är tanken framme och prövar och beslutar: kassation eller justering. Någon står stilla, till synes frånvarande. Vad gör han? Han tänker, är alla mått tagna, alla bitar besiktade, behövliga åtgärder beställda, fattas någon detalj: — Lugnt metodiskt går tanken från mått till mått, från bit till bit, objektivt förutsättningslöst. Detta är arbetsrutinen som skall garantera tillförlitlighet och precision och utestänga fel-möjligheter.

Delarna äro synade intill minsta skråma, uppmätta intill tusendelen av en millimeter, ett mönster av grundlighet och precision. På listor och mätprotokoll har man en fullständig bild av spelverkets tillstånd med brister och skavanker, kassationer och förslitningar, där står allt som ska' göras för att det ska' bli fulltonigt och helt igen. Positivet går så vidare på sin utstakade, tidsbestämda vandring.

Det blev emellertid inte raka spåret som man tänkt. Arbetsrutinen klickade här och var. Ett plus i mätningen blev minus i protokollet. Ett förslitet pipfäste gick till passningsavdelningen. Där gjordes ett fel i pappersexercisen — ett kors i fel ruta — och detaljen gick fram till hopsättningen obearbetad. Silverstämman var för tunn, efter mätning beställdes några tusendelar silver. Någon läste fel, det blev tiondelar i stället. En spräckt orgelpipa gick genom många händer — ingen såg sprickan. En orgelpipa

nybeställdes, den kom — och befanns för kort. Samtliga förrådspipor voro för korta, någon hade räknat fel på avdelningen för centraltankar.

Det blev en skön samling falska, spräckta, skamfilade, disharmoniska tongångar, som så småningom samlades framme vid hopsättningen. Ett argusöga får syn på ett omotiverat minustecken i ett protokoll. Det blir undersökning. En tung grunka tas fram kontrolleras och mätes om. Det blir kassation, ny beställning med snabbförfarande, maskinbearbetning — flera timmars extra arbete och merkostnad. På ett tidigare stadium hade felet blivit billigare. Kostnaden stiger med avståndet.

Hopsättningen pågår. Det dröjer inte länge förrän flera hopsättare kommer springande med andan i halsen, fula ord på tungan och felaktiga grunkor i händerna. Så sändes delarna tillbaka ut på verkstaden samma väg de kommit. — Mönsterpositivet tycks gå baklänges. — Vi får ta nästa positiv, säger någon — Det är för tidigt, det är inte färdigt än, svarar man.

Det blev produktionsstopp på avdelningen, med väntetider, höga kostnader, trassel i organisationen, förstörda ackord, allmänt missnöje. Mönsterpositivet döptes till skräckpositivet. Arbetsrutinen kom i vanrykte, dess upphovsman ansågs för en tok. Den som stod och tänkte i arbetet fick en varning.

Historien fick sitt efterspel på produktionsrådets sammanträde. Där förekom i huvudsak följande:

Herr X redogjorde för omständigheterna kring det s k skräckpositivet samt de höga kostnaderna, den desorganisation och det produktionsstopp som blev följden. Sådant fick ej upprepas, produktionen fick ej äventyras. Herr X sade sig överväga inför-

de av ett strängare kontrollsystem och hårdare arbetsreglering, ty produkten måste fram och i fullgott skick, det är ett ofrånkomligt krav både med hänsyn till skattebetalarna och landets musikliv.

Herr Y från verkstaden redogjorde för arbetsrutinen, dess tillkomst samt tankens avgörande roll i densamma. I det sammanhanget påtalade han en felaktig åtgärd från intervallavdelningen. Ett arbete skulle intervallräknas och delades upp som vanligt i olika handrörelser, varje rörelse en intervall. Men så skrev räknaren i protokollet en intervall kallad: Arbetaren tänker. Den intervallen slopades, enligt order, sa räknaren. Ja, arbetaren slutade tänka förstås, och arbetet blev odugligt. Herr Y deklarerade slutligen att han trots allt hade den uppfattningen att arbetsrutinen strikt tillämpad måste bli det instrument, som garanterar felfri produkt, högsta möjliga produktion och lägsta möjliga kostnader.

Herr Z expert på arbetsreglering var motståndare till tanken bland verkstadsfolket och ville göra produktionen helt tanklös. Man kunde införa centralstyrda robothänder. Hans anförande var späckat av invecklade tekniska formler från arbetsregleringens område. Någon nickade förstående vid de svåraste ställena.

Herr Å, expert för centraltankar föreslog ett annat sätt. Man kunde tillverka standardtankar att distribuera till verkstadens olika avdelningar. Hans anförande var en lysande uppvisning av formfulländade centraltankar.

Herr Ä från verkstadsfolket hade kommit direkt från arbetet och hade arbetsblusen på. Han kunde ej förstå de två föregående talarna då han ej hade någon teknisk underbyggnad men han trodde ej att döda ting som standardtankar, robothänder o dyl kunde ersätta levande tankar. Musik utan levande tankeinnehåll blir bara en viss kvantitet ljud och måste alltså falla utanför vårt ämne. Ty det är ju musik vi måste ha fram, fullvärdig sådan. Arbetsrutinen är ett instrument som verkstadsfolket förstår, men jag tror att det är ofullständigt. Människorna är pusselbitar. Tagna var för sig är de bristfälliga, ofullständiga, men sammanfogade och satta på rätt plats blir ju mönstret garanterat felfritt. Vi ha nog en hel del missanpassade, de äro som lik i lasten, en latent riskkälla. De måste få möjlighet att finna sin rätta plats.

Sammanfogningen av pusslet är ett kapitel för sig. Härtill fordras säkerligen en stark känsla av samhörighet. Verkstadsfolket har denna känsla i visst mått. Som belöning härför har de fått den kända formen $K - K^*$ blotta omnämnandet framkallar skiftande ansiktsuttryck hos ledamöterna. De hade alla sett bevis på formelns makt att lösa svårigheter för verkstadsfolket. Men hur är det med experterna och andra högt uppsatta och styltfolket, dessa uppsatta, som för att bevisa sin höga ställning måste gå på styltor genom verkstaden? De äro ju också pusselbitar, några kanske missanpassade. Kan de stiga

*) $K - K = \text{Klubb-Kalle}$, en formel med magisk kraft, som verkstadsfolket fått av trollkarlen Demokrator för sitt välförhållande till denne. Formeln fick dock ej missbrukas, då kunde dess kraft bli förverkad.

Passar hatten?

Råd åt föreningskverulanter:

1. Mottag aldrig ett val till någon funktion för det är lättare kritisera än arbeta.
2. Känn dig stucken om du inte blir invald i någon kommitté och om du blir vald bevista aldrig några sammanträden.
3. Om ordföranden ber dig yttra din mening, så svara att du har ingenting att säga. Efteråt kan du tala om för alla hur du tänkt dig saken.
4. Gör inte ett dugg mer än nödvändigt. När andra arbetar och ligger i ska du kalla detta klickvälde.
5. Anmäl dig aldrig till en fest och gruffa sedan över att inga fester anordnas.
6. Blir du krävd på avgiften, så betala inte utan gå omedelbart ut ur föreningen.
7. Ha öppen blick för alla små fel och gör allt för att förstöra dem.
8. Rösta alltid för att något måste göras, men gör aldrig något själv.
9. Var med om allt som beslutas och klandra efteråt besluten.
10. Tag mot allt vad du kan få av föreningen men ge aldrig något.

ned från sina piedestaler och sina styltor och reducera sig själva till vanliga, enkla människor och ta sina platser i gemenskapen?

Herr Ä hävdade till slut, samhörigheten var det element, som skulle göra arbetsrutinen till ett verktyg, som ensamt kunde ge oss den fulltoniga, harmoniska musik vi alla längta efter.

Allteftersom han talade kom en klarhet, ett skimmer över församlingen. Kanske var han en spjuver dessutom, den blusklädde. Han stängde omärkligt in församlingen i ett osynligt stängsel, som var logiskt oöverstigligt. I skarven placerade han den nya arbetsrutinen men lämnade en liten glugg öppen nedtill.

Sålunda måste de alla, experter, styltfolk och andra uppsatta, för att komma ut böja sig under den nya given, som därmed sanktionerades för hela företaget, horisontalt och vertikalt och

..... Oh, en pinande ton väcker mig. Mitt barn provar sin leksakstrumpe. Hon sitter mitt i ett pussel, bitarna ligger huller om buller:

Jag har helt enkelt drömt alltsammans — mitt på själva julafton. — Är inte det här en julhistoria så säj!

"Jerk".

Nya regler för arbetarskydd

Mellan Arbetsgivareföreningen och LO har en ny överenskommelse träffats om regler för lokal skyddsverksamhet. Samtidigt har ett avtal ingåtts om arbetarskyddsnämndens fortsatta verksamhet.

Främst är det innehållet i 1949 års arbetarskyddslag men också de sedan 1942 — då den gamla överenskommelsen om lokal säkerhetstjänst ingicks — vunna erfarenheterna i arbetet, som motiverat de nya överenskommelserna.

Den nya överenskommelsen och avtalet har försetts med en allmän motivering vari bl. a. framhålls att möjligheten att genom lagstiftning ernå en önskvärd effektivisering av det lokala skyddsarbetet är begränsad.

En del hithörande förhållanden regleras lämligen genom överenskommelse än genom lag. Den frivilliga överenskommelsen måste anses innebära fördelar då skyddsföreskrifterna skall tillämpas och framför allt vara ägnad att tillvinna skyddsarbetet intresse från parternas sida samt befördra dessas självverksamhet och ansvarskänsla. På frivillighetens väg gjorda åtaganden förpliktar moraliskt i högre grad än myndigheternas föreskrifter och bör därför bli ett viktigt komplement till dessa. Utan stödet av en aktiv samverkan mellan arbetsgivare och arbetare leder icke ens den bästa arbetarskyddslag till åsyftat resultat.

Det är på grund av dessa konstateranden som Arbetsgivareföreningen och LO ansett det angeläget att det frivilliga samarbetet på arbetarskyddets område upprätthålles och fullföljes såväl centralt mellan Arbetsgivareföreningen och LO som mellan förbunden å ömse sidor. Förbunden bör följa och aktivt främja det lokala skyddsarbetet under fortlöpande samverkan med vederbörande förbund på motsidan. De bör bistå arbetarskyddsnämnden i dess verksamhet och aktivt verka för att arbetarskyddslagens bestämmelse om utseende av skyddsombud och om tillsättande av skyddskommittéer iakttas.

Arbetsgivareföreningen och LO har genom överenskommelse om reglerna bl. a. åtagit sig att verka för att §§ 1—4 och 6—11 i reglerna antages av förbunden såsom en av dessa gemensamt gjord rekommendation och att § 5 i reglerna — den s. k. trakasseriparagrafen — genom fri överenskommelse antas som kollektivavtal mellan förbunden.

Överenskommelsen om reglerna bygger på de bestämmelser, som är angivna i §§ 39—44 i arbetarskyddslagen och §§ 62—67 i arbetarskyddskungörelsen. Därutöver innehåller reglerna anvisningar om antalet skyddsombud i förhållande till antalet arbetare, att skyddsombud skall utses för viss tid dock minst två år, om den ordning som skall gälla vid framställning till arbetsgivare i skyddsfrågor, om skyddsombuds skyldigheter och rättigheter — där bestämmelser om särskild ersättning vid förrättningar utom arbetstiden är en nyhet —, om skyddskommitténs sammansättning och om dess viktigare uppgifter, om sammanträdestider, dagordningsärenden m. m. Vidare föreskrives att arbetsgivare efter samråd med skyddsombuden och då skyddskommitté finnes, på grundval av arbetarskyddslagstift-

Vet Ni

att bibelns skildring av Jos 6: 20 om Jerikos murar ej är orimlig. Låt oss först dra några paralleller från det dagliga livet, innan vi fördjupa oss i problemet. Rekrytutbildningen lärde oss gå i otakt över vissa broar motivering härför var att det svängningstal som uppstod kunde förorsaka överbelastning. Många av oss kan också konstatera hur ljud från radion förorsakat katastrof bland vissa hushållsartiklar. Mycket kan anföras men nämnda ex. får räcka. Kan då dessa saker ha med varandra att göra, ja, alldeles säkert. Om vi granska bibeltexten se vi att under 7 dagar marscherade hären runt staden och stötte i basunerna, samt blåste i jubelhornen långa utdragande toner. Under 7 dagar utsattes således murarna för en utmattningsprocess, vilket kulminerade i överbelastning, då folket den 7 dagen upphov ett stort hälskri.

De av prof. Garstang gjorda utgrävningarna visa att murarna fallit utåt, vilket ytterligare bekräftar vad som tidigare nämnts, och att utmattningsprocessen verkat kraftigast på utsidan. 1 Kon. 1: 40 är också ett bibelställe värt att granska i nämnda sammanhang. Vi förstå också att den Gud som uppehåller naturens ordning med sina lagar har möjlighet att intensifiera olika verkningar efter sin egen vilja. Vår kunskap är ett styckeverk, vi vet en del om allt, men inte allt om en del. Kulturer ha uppstått och fallit, men Guds ord har genom flydda årtusenden varit lika suveränt, och en ledstjärna för vandringsmannens färd genom livet.

T. E.

ningen och reglernas innehåll i övrigt, skall utfärda önskvärda instruktioner. Normalinstruktioner för såväl skyddsombud som skyddskommitté är utarbetade.

Anmärkningsvärda är ändringarna i den s. k. trakasseriparagrafen. Arbetarskyddslagen innehåller som bekant numera vissa bestämmelser om att skyddsombud icke må hindras att fullfölja sina uppgifter. Den som bryter däremot kan dömas till skadestånd, oavsett om den som är orsak till hindret är arbetsgivare, arbetsledare eller argets kollega.

Den väsentliga ändringen i trakasseriparagrafen består däri att när fråga om hinder från arbetsgivaren, arbetarförbundet då kan hänskjuta ärendet till arbetsmarknadsnämnden för avgörande. Arbetsmarknadsnämnden fungerar med andra ord som skiljenämnd med befogenhet att träffa för parterna rättsligt bindande avgörande.

Avsikten är att de nya reglerna skall genom fria förhandlingar mellan förbunden komma i tillämpning fr. o. m. nästa avtalsperiod, vilken i allmänhet infaller den 1 januari 1952. Överenskommelsen och avtalet jämte kommentarer har utgivits av arbetarskyddsnämnden. Den distribueras f. n. till förbunden inom Arbetsgivareföreningen och LO.

Hört på CVA.

— Vart skall Du gå?

— Albylkrogen! (sjukan).

CVA-homeopatens spalt

(Forts. från föreg. n:r).

De personer som ej känner sig tillfredsställda utav C-vitamin preparatet kan rekommenderas att övergå till kollektivtabletter, är det någon som känner sig missbelåten samt något svankryggig, får genom kollektivtablettens mera råg i ryggen. För närmare upplysningar om kollektivtablettarna hänvisas till "No-visen vid spisen".

Kuratorn.

Läsekretsens spalt

HOMEOPATMEDICIN NR 2

Att det fanns en kvacksalvare eller om vi skulle säga homeopat vid CVA visste nog ej någon förut, men efter homeopatens artikel i vår tidning Bergtrollet och som vi samtidigt anser som en annons, så kommer nog besöksfrekvensen att öka betydligt och vi hoppas också att vi blir ordentligt plåtskodda, för det är väl homeopatens verkliga gebit, eller är det den svenska avundsjukan som homeopaten kan bota, då vill jag vara den första, som gratulerar för den eventuella epokgörande medicin, som homeopat-plåtslagare uppfunnit. Förlåt en liten fråga. Det kanske lindrar med att få skriva en notis i någon tidning eller om möjligt kanske homeopatens egen medicin Ce 19, Cq 19, Ce 15, Cq 15. För min personliga del tror jag inte på den sortens medicin, det kanske verkar i första ögonblicket som lite balsam på såren men ack, ack det är bara en sådan där fågring eller man kanske skulle säga hägring. Visserligen hör jag själv till den kategorien som homeopaten åsyftar i sin gedigna doktorsartikel, men faktiskt har jag inte än blivit frisk efter intagning av medicinen Cq och inte känner jag till någon som blivit frisk, men det är ju klart att homeopaten själv bättre känner till hur det förhåller sig med hälsan hos patienterna. Men annars, herr homeopat, har vi den stora folksjukdomen "Svenska avundsjukan". Tänk om man kunde komma den på spåren så man fick fram någon medicin, förresten det är kanske den som kan botas med Ce eller Cq. Herr homeo-

pat, anlita någon kollega som kanske skulle kunna hjälpa homeopaten med en insprutning av nämnda medicin så får vi se hur det verkar. Hela mänsklig-heten kanske homeopaten skulle se från en annan synvinkel och allrahelst de, som råkat ut för någon sjukdom av något slag och som därigenom blivit omplacerade och kanske till och med utträttar en frisk människas arbete. Med en större förhoppning om att homeopatens egen sjukdom skall försvinna och med en önskan att Herr homeopaten må finna ro för sin själ slutar jag för denna gång.

T. K.

ÄR DET RIKTIGT?

Vår verkstadsingenjör bad mig undersöka huruvida möjligheter fanns att påskynda en beställning på 0,5 m serkantrör 13×1,5 mm, som blivit beställt från CFA via CVA kartotek några dagar tidigare.

O. K.! Jag ringde först kartoteket och fick Musedelnumret. Därefter — ringa ch CFA kartotek, som kontaktade vederbörlig gruppleddare snabbt och bra. Han meddelade att nämnda rekv avgått till CFA för-råd. Titt i katalogen; nu till hr Lind. "Titta det snöar", nej: titta — katalogen, slå numret. — Lind! Tjänare, — — — skall göra vad jag kan, snabbt och bra. Lind till Lindberg. Lind ringer. Klart! CVA får mtrl i dag. Hurra! Titta vi flyger — Nej! Titt i katalogen. Ring kartoteket; sänd Musedeln till förrådet, Snabbt och bra. Titt i katalogen! Nej! Titta vi flyger! Snurr, snurr. Ringa till ankommande CVA, klart snabbt och bra. Ringa till förrådsmästaren, upptaget. Ringa till Alvar, Alvar till Ekström. Springgrabben spring!

Vilka ha då inkopplats för detta mtrl? Verkstadsing — undertecknad — springpojken — kartoteket — kartoteksföreståndaren — postbudet till CFA — kartoteksföreståndaren CFA — gruppleddare — postbudet till CFA förråd — förrådsmästare — förrådsarb. — förmannen CFA avg gods — arb vid avg gods CFA, förmannen CVA ank gods — inläggaren i mtrl-förråd CVA — förrådsmästaren CVA — springpojken + sex telefonsamtal. I sanning imponerande.

Ralo.

ORDSTÄV OM KVINNAN.

Det går lättare att bedra än övertyga en envis kvinna.

Det är med kvinnan i hennes äkta kärlek till en man som med ett äkta rosenträd och dess blomma: Det måste vårdas för att inte blomman skall bli förvildad och så småningom dö ut.

Det är för att dra till sig männens uppmärksamhet som kvinnan målar sig. Men när en kvinna målar sig har männen svårt att uppmärksamma hur tilldragande hon i verkligheten är.

Som gentleman bör du lyssna till allt en kvinna säger dig, som man skall du inte tro på det.

När en kvinna ser något fel på sig själv, ser hon det på sin bild i spegeln.

En kvinna är som en tidig vårdag. Den ena stunden ljuvligt varm, den andra oväntat kylig.

CVA

9 oktober Otto Dahlin

19 november Helmer Danielsson

CFA

16 augusti Erik Östlund

Bergtrollet gratulerar på 50-årsdagen

SINNE FÖR MATEMATIK.

Det finns människor, som är obegåvade i räkning. Matematiken är för dem något avskräckande, och förmodligen skulle det finnas fler människor, som kunde förstå något av den, om de bara en gång ville göra sig mödan att sysselsätta sig med denna vetenskap. Men de skulle i alla fall aldrig kunna bli några riktiga matematiker, liksom inte vem som helst kan bli en skicklig pianist hur många spelktioner han än tar.

Olika egenskaper måste till för att det skall bli en matematiker av en människa. Man kan tala om två viktiga kännetecken, efter vilka man kan indela matematiska begåvningar i olika klasser: de som tänker geometriskt, rumsligt samt de rena logikerna.

Den matematiska begåvningen framträder tidigt.

Den berömde matematikern Gauss till exempel rättade sin fader, som var trädgårdsmästare, redan vid tre års ålder, då denne en gång hade räknat fel. Pascal skrev sin storslagna avhandling om kägelsnittet vid sexton och Newton sitt arbete om differentialräkningen vid tjugotre års ålder. Den matematiska begåvningen står förövrigt i viss mån i förbindelse med färdighet att spela schack, som likaledes är ärftlig och ibland uppträder mycket tidigt.

Det finns utpräglade matematikerfamiljer. Ett mönsterexempel därpå är familjen Bernaulli, ur vilken under fyra generationer åtta matematiker, därav tre med världsrykte, framgick.

Två damer, Anna och Greta hade köpt sig var sin homofilvagn och voro på sin första resa. Efter att ha gjort uppehåll vid en restaurant skulle de fortsätta resan, men Anna fick ej igång sin vagn. Då hon visste att man i sådana fall brukade lyfta på motorhuven för att hitta felet gick hon i vagnens framända och gjorde så, varpå hon utbrast:

Hör Du Greta, någon har stulit min motor medan vi ätit lunch.

Greta såg detsamma, men då hon visste att vagnarna voro väl försedda med reservdelar tröstade hon Anna med att de kanske kunde plocka ihop till en ny motor, och när hon lyft på vad hon trodde vara bagageluckan ropade hon glatt: Kan Du tänka Dig att jag har en hel motor i reserv här, den kan Du få för den behöver inte jag.

Gråtande män

Stora män är långt ifrån alltid järnhårda. Den romerske generalen Scipio grät när Karthago föll. Karl den Store grät när han såg fientliga piratskepp till sjöss, Oliver Cromwell var lika snar att gråta som en lättörd kvinna.

När de tyska arméerna hade framgång i Frankrike år 1871, grät den franske statsmannen Louis Thiers häftigt. William Pitt grät när Napoleon segrade i slaget vid Austerlitz. När slaget vid Marne var utkämpat under första världskriget bröt general Moltke samman och grät.

Tanken på sin döda moder var nog för att få den Samuel Johnson att gråta. Thomas Carlyle snyftade och fick tårar i ögonen då han tänkte på sin döda hustru.

Bismarck, "Järnkanslern" drabbades av hysteriska gråtanfall. Efter meningsskiljaktigheter med Kaisern, Wilhelm I, begav han sig hem och grät sig nervsjuk. Wilhelm II grät en gång tre veckor i sträck sedan han fått en reprimand av riksdagen för att han givit en tidning en intervju. Och Hitler — naturligtvis — grät ofta hysteriskt.

Leader Magazine.

I motgången bli vi moraliska.

Marcel Proust.

Tålmod är bittert, men dess frukt är ljuvlig.

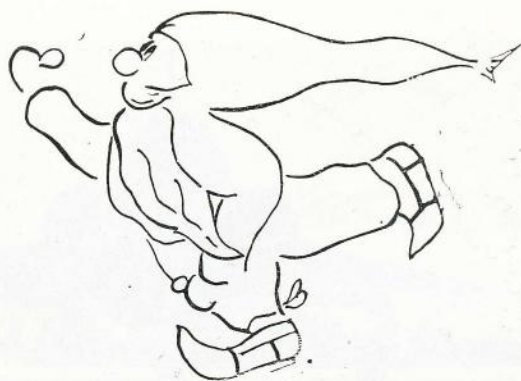
Rousseau.

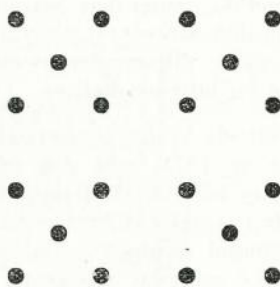
Det är i allmänhet med de stora skalderna som med de stora bergen: blott på ett visst avstånd kan man riktigt uppfatta deras storhet.

Att gripa till kniven utan yttersta nöd tvång, det höves varken läkaren eller statsmannen, och det vittnar i bägge fallen om bristande skicklighet.

Människor skämmas över de förolämpningar, som tillfogas dem, men icke över dem, som de själva tillfogar.

Fransmännen tycker om utlänningar, medan engelsmännen (och svenskarna med för den delen) endast gillar det utländska.

BERGTROLLETS PROBLEMSPALT.

Drag linjer som skall passera genom dessa punkter så att Du erhåller 9 st kvadrater.

Först öppnade rätta lösningen belönas med bokpris.

Lösning till föregående nrs tävling.

Den först öppnade rätta lösningen visade sig tillhöra Helge Brandt Avd 271—2 som belönas med Bergtrollet gratis under ett år. Vi börjar väl med detta nr, eller hur?

Rätta lösningen ser ut som följer:

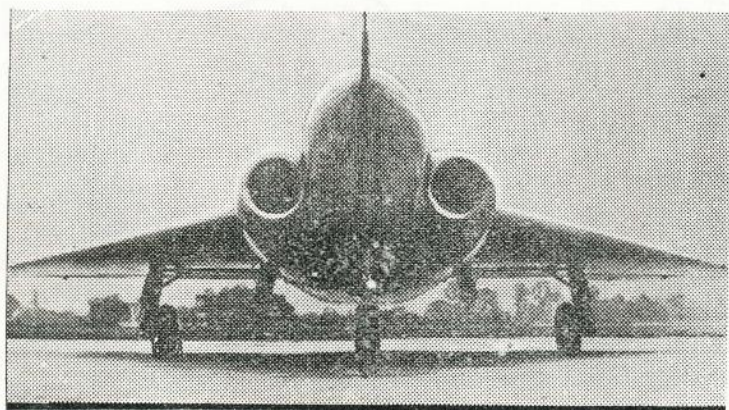
SEND	9567
+MORE	+1085
Money	10652

I övrigt vill Bergtrollet tacka alla de som sänt in lösningar och hoppas på återseende i kommande nr. Har ni något problem som kan vara av intresse för läsekretsen så hjärtligt välkommen. Problemhörnan kanske kunde bli något traditionellt.

Lösning till rebus i nr 3.

P C Y = se efter pysen.

Behöver jag tala om att det var Brandt igen som erhåller priset.

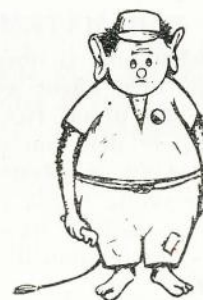

SENASTE SCHLAGERN?

Text och musik av Steén.

*En vacker dag har Balk-Johan väl slutat
vid sin bläster
och sitter där som tjänsteman med 5 veckors
semester
sen tar det kanske bara 1/10 sekund
för honom att bli ledamot i Nationernas
Förbund.*

Ju fler prestigebubblor du sticker hål på, desto bättre trivs du med dig själv. De flesta av oss har en lång, lång väg framför sig. Men ingen har någonsin krossat oceanen utan att först kasta loss. Lycklig resa!

Bergtrollet

ger härmed en eloge till

1898 MARTIN ERIKSSON

som trots lådor, och annat skrymmande gods, rör, grus, plank etc. håller rent och snyggt och försöker göra det bästa av situationen vid bergsinfarten.

Härmed tillerkännes

Helge Brandt

HEDERSOMNÄMNANDE

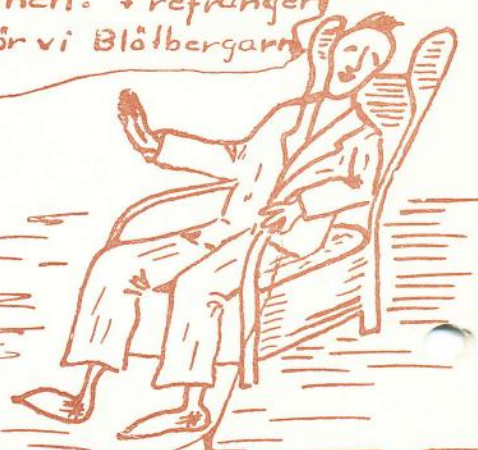
med anledning av pristagare i Bergtrollets
rebus tävling.

Arne Boström.

Tösch! onjåkel
så en' hör van säjer
amen --- amen

Sveriges radio!
Balk-johan talar nu
för första & si... , för låt
Balk-johan talar nu om,
"Smidesstädets ställning
i den statliga produkt-
tionen. I refrängen
hör vi Blötbergarna

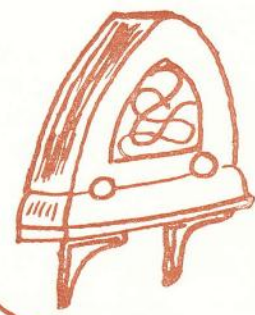

Tänk att min
lille Gustav-
sulle komma så högt

Vi, d.v.s.
Hellden & jag,
kräver.....

... inte ens i radio
slepper man höran

Tyst, nu
pojkar skall
vi höra när
far läser upp
det tal som
mamma
skrev ihop
innan han
reste.

